

Huvudman

Söderhamns kommun
barn.larandenamnden@soderhamn.se

Beslut

Datum 2024-11-12

Dnr 2024:6557

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Trönö skola i Söderhamns kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderhamns kommun att senast den **10 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet med särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Söderhamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Söderhamns kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 10 januari 2025 informera rektorn samt samtlig personal om skollagens bestämmelser avseende när ett åtgärdsprogram ska utarbetas. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
2. Se till att åtgärdsprogrammet för elev 1 utvärderas och att det i samband med utvärderingen fattas ett nytt beslut om åtgärdsprogram för det fall eleven bedöms vara i behov av fortsatt särskilt stöd, eller att beslut fattas om att avsluta åtgärdsprogrammet om bedömningen är att eleven inte längre är i behov av sådant stöd. Redovisa när utvärdering av elev 1:s åtgärdsprogram ägde rum, vad som framkom vid utvärderingen samt inkom med det beslut som fattats vid utvärderingen (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 31 § förvaltningslagen (2017:900)).
3. Se till att samtliga eventuella särskilda stödåtgärder som vidtas för elev 1 framgår av elevens åtgärdsprogram. Inkom med sammanställning över samtliga särskilda stödåtgärder som elev 1

erhållit samt samtliga beslut om åtgärdsprogram som varit aktuella under redovisningsperioden (3 kap. 9 § skollagen).

4. Säkerställa att eventuella beslut om anpassad studiegång innehåller en klargörande motivering utifrån rekvisitet att beslut om anpassad studiegång får fattas om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Beslutet skall även innehålla uppgifter om vilka avvikelser som görs från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Eventuella fattade beslut avseende elev 1 ska ges in till Skolinspektionen (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen, 29 kap. 10 § skollagen samt 32 § förvaltningslagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:6557) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2024 inlett en tillsyn av Trönö skola i Söderhamns kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Trönö skola följer gällande bestämmelser om särskilt stöd beträffande elev 1 (fortsättningsvis "eleven").

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen har inhämtat skriftliga yttranden från Söderhamns kommun samt granskat ingiven dokumentation, bland annat elevens åtgärdsprogram samt utredning om särskilt stöd. Vidare har samtal med skolans rektor ägt rum. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingivet yttrande från huvudmannen framgår i huvudsak följande avseende elev 1. Eleven har ett omfattande behov av särskilt stöd och erhåller detta. Rektorn och elevhälsan är involverade i arbetet med eleven. Eleven har erhållit särskilt stöd under flera år. Eleven har bland annat ingått i mindre undervisningsgrupper samt har under flera perioder haft anpassad studiegång. De insatta åtgärderna för eleven följs upp kontinuerligt. Skolan har nyligen påbörjat en ny pedagogisk kartläggning som ännu inte är färdigställd. Skolan har under höstterminen 2024 identifierat och satt in ytterligare stödinsatser då de bedömt att behov av detta förelegat. Eleven erhåller i nuläget enskild undervisning men planen är att eleven ska återgå till undervisning i ordinarie klass.

Av ingiven dokumentation från skolan samt huvudmannen framkommer att det påbörjades en utredning om särskilt stöd för eleven den 4 januari 2022. I beslut den 4 maj 2022 fastslogs att eleven är i behov av särskilt stöd och att ett åtgärdsprogram skulle utarbetas. Den 18 oktober 2023 fattade skolans rektor beslut om åtgärdsprogram för eleven. Åtgärdsprogrammet skulle utvärderas den 18 december 2023. Av ingiven händelselogg, daterad den 23 oktober 2024, framgår att utvärderingen startades den 15 november 2023. Den senaste noteringen i händelseloggen är att utvärderingen redigerades den 11 december 2023.

I samtal med skolans rektor har i huvudsak följande framkommit. Det har fattats ett beslut om åtgärdsprogram för eleven den 18 oktober 2023. Utöver detta finns inga tidigare eller senare beslut om åtgärdsprogram. Ett nytt åtgärdsprogram är för närvarande under upprättande.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § andra stycket skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap 7 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av 3 kap 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd

och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn.

Av 3 kap. 12 § framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas bland annat 31 och 32 § förvaltningslagen. Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

I 31 § förvaltningslagen stadgas att för varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar bland annat dagen för beslutet, vad beslutet innehåller och vem eller vilka som har fattat beslutet. Av 32 § förvaltningslagen framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande

Skolinspektionens bedömning

Upprättande av åtgärdsprogram efter genomförd utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det utgör en brist att beslut om åtgärdsprogram för eleven fattades först den 18 oktober 2023, trots att skolan redan den 4 maj 2022 slutfört utredningen om elevens behov av särskilt stöd och tagit beslut om att ett åtgärdsprogram skulle utarbetas. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas så snart skolan efter genomförd utredning av en elevs behov om särskilt stöd kan konstatera att eleven behöver sådant stöd.

Utvärdering av åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i skolans arbete med utvärdering av åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att elevens befintliga åtgärdsprogram skulle utvärderas den 18 december 2023. Av händelseloggen framgår att en utvärdering är påbörjad i november 2023,

men att inget nytt beslut om åtgärdsprogram fattats i samband med utvärderingen trots att eleven enligt utredningen alltså erhåller särskilt stöd. Detta är en brist.

Åtgärdsprogram och åtgärder

Skolinspektionen bedömer att det utgör en brist att de åtgärder som finns angivna i elevens åtgärdsprogram inte överensstämmer med de särskilda stödåtgärder som eleven i realiteten erhåller. Av ingivet åtgärdsprogram framgår en rad särskilda stödåtgärder för eleven. Av ingivet yttrande framgår dock att eleven är och har varit föremål för ytterligare stödåtgärder, så som till exempel undervisning i särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning, som inte dokumenterats formellt i ett aktuellt beslut om åtgärdsprogram, vilket utgör en brist.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i utformningen av elev 1:s beslut avseende anpassad studiegång.

Avseende beslutet om anpassad studiegång är åtgärden förvisso angiven i åtgärdsprogrammet. Det saknas dock en närmare specificering om hur utformningen av den anpassade studiegången ser ut. Det framgår inte vilka ämnen som helt eller delvis plockats bort eller vilka avvikelser som gjorts från gällande timplan samt under vilken tid denna åtgärd ska gälla. Det saknas därtill en klagörande motivering utifrån rekvisitet att beslut om anpassad studiegång enbart får fattas om det särskilda stöd som eleven får inte i rimlig grad kan anpassas utifrån elevens behov och förutsättningar. Detta utgör brister.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Söderhamns kommuns verksamhet vid Trönö skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bestämmelserna om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Söderhamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet är fattat av juristen Ellen Kalman.

Juristen Maja Flood har varit föredragande i ärendet.